

Grote Financiënprijs 2011

Juryrapport

3 november 2011

1. Algemeen

De jury van de Grote Financiën Prijs (hierna: GFP) heeft voor de negende maal in het bestaan van de GFP een reeks inzendingen ontvangen over fiscale en financiële onderwerpen. Dit keer zijn in totaal 57 scripties ingezonden met een grote verscheidenheid aan onderwerpen. 14 van de scripties waren fiscaal van aard, de overige scripties waren algemeen- en financieel-economisch van aard.

2. Verantwoording

Alle scripties zijn door gespecialiseerde medewerkers van het ministerie van Financiën beoordeeld op de vier bekende criteria: beleidsrelevantie, analyse van de materie, uitdrukkingsvaardigheid en originaliteit. Hiernaast hebben zij nog een algemeen oordeel over de scriptie gegeven.

Aan de hand van de beoordelingsrapporten is een selectie gemaakt van scripties die het best scoren op de genoemde criteria. De jury heeft deze selectie intensief besproken om tot een afgewogen oordeel te komen.

3. Bespreking en beoordeling

Dit jaar heeft de jury besloten een gedeelde eerste prijs uit te reiken aan Lotte Schamp en Laurie Reijnders voor hun inzendingen;

Lotte Schamp – The challenge of designing a Financial Sector Tax

Laurie Reijnders - Two essays on adverse selection in annuity markets

De scriptie van Lotte Schamp verdient naar het oordeel van de jury de eerste prijs omdat deze een heldere beschouwing geeft van een voor het Ministerie van Financiën als geheel zeer beleidsrelevante en actuele vraag, namelijk de vraag of en zo ja in welke vorm een belasting op de financiële sector kan bijdragen aan efficiëntie en stabiliteit van financiële markten. De inzending van Laurie Reijnders verdient naar het oordeel van de jury eveneens een eerste prijs, vooral vanwege het hoge wetenschappelijke niveau van de analyse en de originaliteit van het werk.

Lotte Schamp – The challenge of designing a Financial Sector Tax

De scriptie geeft een zeer goed gefundeerde mening over de vraag of een belasting op transacties de efficiëntie en de stabiliteit van de financiële markten kan bewerkstelligen en wat de meest optimale opzet van de belasting zou moeten zijn. Hierbij worden twee mogelijke voorstellen van de Commissie op dit gebied doorgenomen: de Financiële Transactie Belasting (hierna FTT) en de Financiële Activiteiten Belasting (hierna FAT). Mbt beide belastingen worden de voor- en nadelen goed en duidelijk uitgelegd. Zo zou de FTT met een laag tarief op transacties een hoge opbrengst kunnen genereren. Echter gezien de mobiliteit van kapitaal kan deze belasting alleen werken als de FTT wereldwijd wordt toegepast. Verder komt de scriptie tot de conclusie dat het tweesnijdende zwaard (belasting innen en gedrag beïnvloeden) niet werkt en dat een groot gedeelte van de kosten terecht zal komen bij de eindgebruiker. Mocht er gekozen worden voor een FTT dan is de meest optimale vormgeving dat een hele brede basis (alle transacties inclusief derivaten) tegen een zeer laag tarief de meest geschikte optie is. Het mooie is dat deze scriptie perfect aansluit bij de actualiteit en dat de vormgeving van de Commissie goed overeenkomt met het voorstel van de scriptie. Naast de FTT wordt ook over de FAT besproken. Deze belasting neutraliseert de BTW

vrijstelling op financiële transacties door winsten en loon van een bedrijf hoger te belasten. De scriptie onderkent dat de FAT minder marktversturend werkt dan de FTT en dat om deze reden de FAT de voorkeur zou moeten hebben. Ook dit punt sluit heel mooi aan bij de actualiteit: de Cie had tot voor kort de voorkeur voor een FAT maar heeft om politieke redenen voor de FTT gekozen. De scriptie is zeer overzichtelijk en behandelt ook economische thema's zoals de werking van een Pigouvian tax (belasting die gedrag beïnvloedt) op heldere wijze.

Laurie Reijnders, Two essays on adverse selection in annuity markets

De inzending van Laurie Reijnders bestaat uit twee papers over adverse selection op de markt voor levensverzekeringen. De auteur buigt zich in het eerste paper over een vraag die economen al ca 5 decennia bezig houdt; de "annuïteiten puzzel". Deze puzzel refereert aan het feit dat annuïteiten (actuarieel faire verzekering van het lang leven risico) in de praktijk beperkt gebruikt worden ondanks het feit dat uit veel theoretische modellen blijkt dat gebruik van deze verzekeringen onder veel omstandigheden optimaal is. In dit paper wordt een theoretisch model geconstrueerd waarin een variant van averechtse selectie (slechte risico's passen hun gedrag aan om zich niet als zodanig kenbaar te maken) uiteindelijk tot een suboptimale uitkomst leidt. Overigens is de uitkomst bij afwezigheid van een markt voor annuïteiten nog aanzienlijk ongunstiger. In het tweede paper wordt deze analyse uitgebreid met een verplichte sociale verzekering om het effect van *crowding out* op private annuïteitenmarkten te kunnen modelleren. Sociale verzekeringen hebben geen last van adverse selection (verplicht) maar leiden ertoe dat de averechtse selectie op de markt voor private verzekeringen sterk toeneemt. Dat leidt tot lagere besparingen en op lange termijn tot lagere welvaart. Het wetenschappelijk niveau en de originaliteit van de analyse, en de verzorgde presentatie ervan is uitzonderlijk hoog, zeker als men bedenkt dat het hier in feite om een uit de hand gelopen bachelors scriptie gaat.

4. Afronding

De jury heeft ook dit jaar met groot genoegen de scripties gelezen en beoordeeld en was onder de indruk van het hoge niveau en de diversiteit aan onderwerpen. Het verheugt de jury dat studenten en hun begeleiders steeds weer nieuwe onderwerpen vinden op het raakvlak tussen wetenschap en beleid. De jury van de Grote Financiën prijs 2011 bestaat uit:

Dr. S.R.A. van Eijck, voorzitter GFP,
Voormalig staatssecretaris van het ministerie van Financiën

Prof. Dr. B.E. Baarsma
Directeur Stichting voor Economisch Onderzoek en bijzonder hoogleraar Marktwerking- en mededingingseconomie aan Universiteit van Amsterdam

Drs. L.B.J. van Geest
Directeur-Generaal Rijksbegroting van het ministerie van Financiën

Prof. Dr. P.H.J. Essers

Hoogleraar belastingrecht aan de Universiteit van Tilburg en voorzitter van de vaste Commissie voor Financiën van de Eerste Kamer

Prof. Dr. B. Jacobs

Hoogleraar Economie en Openbare Financiën aan de Erasmus Universiteit Rotterdam